

Denna instruktion är tänkt vara till nytta för främst nya medlemmar eller de som inte har erfarenhet av på/avmastning i SBS.

Det är viktigt att utrustning som vev, lyftstropp, mastvagn och bockar har en bestämd plats i klubbhus och mastskjul och att detta efterföljs.

Instruktion för på- och avmastning i Solna Båtsällskap

Allmänt

Nyckeln för att låsa upp vinschen på mastkranen är densamma som du har kvitterat ut för klubbens övriga lås.

Under vinterhalvåret, efter båtupptagning fram till veckorna före sjösättning byts låsen till mastskjulet. Du som under denna tid behöver komma in i mastskjulet kan då kontakta de medlemmar som har nycklar som fungerar vintertid. Vilka dessa medlemmar är framgår av SBS hemsida.

Veven till mastkranens vinsch och lyftstropp för att lyfta masten finns på väggen innanför dörren i klubbhuset på Alnäsvägen. Skall återställas i klubbhuset efter avslutat arbete.

Mastvagn finns i mastskjulet. Även bockar finns i mastskjulet. Skall återställas i mastskjulet.

Ni bör vara minst tre personer, gärna fler om det är en stor mast.

När du ligger vid mastkranen med masten rest var uppmärksam så att du inte får skador om masten slår mot kranen. Var också uppmärksam på om det kommer båtar som gör vågor då masten kan slå i kranen.

När du använder vinschen för att lyfta (vevar upp) se till att wiren fördelas jämnt utan kinkar på trumman. Annars finns risk för att wiren utsätts för ryck.

Undvik att vara under masten när den hänger i lyftwiren.

I mastskjulet skall endast medlemmarnas master och bommar förvaras samt klubbens mastvagn och bockar och viss utrustning.

Det går alltid att fråga andra medlemmar i klubben om du är osäker.

Påmastning

Förberedelser

Se till att dina vantskruvar och andra detaljer är i ordning och smorda innan du börjar.

Rostfria vantskruvar kan skära när de dras åt om de inte är smorda.

Montera vantskruvarna utskruvade på båtens röstjärn alternativt på stag och vant.

Ha med erforderliga verktyg och vad som behövs för att masta på.

Iordningställ masten

När du tagit ut masten - se till att alla vant, stag, fall etc. ligger rätt utefter masten och på rätt sida om spridarna. Sätt några beslagsband som håller dessa på plats vid mastfotsändan på ställen som du kan nå när masten sätts ner på båten.

Kom ihåg sejnfäll (tunn lina) för vimplar.

Placera båten

Förtöj din båt med aktern mot Stocksundsbron och med masthålet mitt för kranens lyftpunkt. Det finns en markering i form av en pil vid yttersta plankan på bryggan.

Placera masten

Kör fram masten på mastvagnen så att mastens tyngdpunkt (bör vara vid hjulen på vagnen) hamnar mitt för pilmarkeringen på bryggan.

Innan lyft

Beskriver lyft med masttoppen riktad ut mot Värtan och mastfoten mot Stocksundsbron samt att mastens framsida är uppåt när den ligger på vagnen.

Om din mast är högre än mastkranen kan du nu montera Windex och eventuella andra enheter i masttoppen. Har masten samma höjd eller kortare än mastkranen vänta med montering tills masten står på plats. Du får då klättra upp i kranen för att sätta dit dem. Risk finns annars att enheterna slår i kranen och skadas.

Sätt lyftstroppen på plats runt masten nedanför vantspridarna (gäller enkelspridarrigg) som är närmast mastens tyngdpunkt och koppla till mastkranens wire med schackel som sitter i wiren. Drag inte åt stroppe runt masten utan se till att den är så slack att när den skall tas ner kan löpa förbi alla beslag som sitter på masten. Var noga med att vant och stag som skall användas vid påmastningen kommer utanför lyftstroppen och på rätt sida om lyftwiren. Förstaget skall vara på den sidan av lyftwiren som väter utåt mot sjön när masten är rest.

För att senare få ner stroppe och lyftwiren kan en separat lina fästas i lyftstroppe för att kunna dra ner dessa när masten är på plats.

För större och tyngre master är det lämpligt att fästa en lina i mastkranen och dra den runt masten och tillbaka till mastkranen där den läggs som ett anhåll som enkelt kan släppas ut i början på lyftet. Detta för att inte masten skall rusa iväg utåt eftersom mastkranens lyftpunkt ligger en bra bit (1,5 till 2m) utanför där masten ligger i vagnen.

Lyft

Börja veva upp masten. Om du har fäst en lina till mastkranen släpp samtidigt försiktigt efter på denna tills lyftwiren hänger lodrätt då du kan ta bort linan. Fortsätt veva upp masten och vrid den så att den kommer rätt.

Se till att en person gärna två håller ner mastfotändan och styr masten medan den hissas.

Kontrollera båtens placering så att masten kan föras ner igenom masthålet eller passas in mot mastfoten om masten står på däck.

Lossa de beslagsband som håller vant och stag utefter masten.

När masten är tillräckligt högt uppe så att masten går fri över mastfot på däck eller masthål är det dags att sakta sänka masten genom att veva baklänges på vinschen. Har du genomgående mast behövs en person nere i båten som ser till att mastfoten kommer ner rätt och sätter dit eventuell sprint/bult om

sådan är aktuell. Om masten skall stå på däck se till att båten är fix förtöjd så att masten har rätt lutning när den förs ner mot mastbeslaget.

Var uppmärksam på om det kommer båtar som gör vågor när masten sänks så att det inte blir skador kring masthål eller mastfot.

När masten är på plats börja med att sätta dit förstaget och därefter två yttre vant och akterstag. Vänta med att sätta dit undervanten tills lyftstropen är borttagen.

Sträck vant och stag så ett de är spända.

Drag ner lyftstropen och wiren och koppla loss dessa.

Nu kan undervanten sättas dit.

Slutlig spänning av riggen kan ske när du ligger på din ordinarie båtplats.

Återställ

Efter avslutad påmastning fäst lyftwiren mot mastkranen med lite slack i wiren och lås kåpan till vinschen.

Häng tillbaka vinschhandtaget och lyftstropen i klubbhuset och ställ tillbaka mastvagnen och de bockar som använts i mastskjulet.

Avmastning

Förberedelser

Innan du förtöjer båten lossa och ta bort allt som inte behövs för att säkert köra båten till mastkranen (bom, kick, linor som går till sittbrunnen mm). 7/8 -dels rigg med svepta spridare kan stå med förstag och övervant, allt annat ska tas bort innan du lägger båten vid mastkranen.

Lossa/koppla ur alla elanslutningar till masten.

Ha med erforderliga verktyg och vad som behövs för att masta av.

Placera båten

Förtöj din båt med aktern mot Stocksundsbron och med masthålet mitt för kranens lyftpunkt. Det finns en markering i form av en pil vid yttersta plankan på bryggan.

Innan lyft

Ställ mastvagnen på bryggan under kranen mitt för pilen.

Lossa och beslå undervanten mot masten.

Klättra upp och tag ner Windex etc om masten är lägre än mastkranen.

Lägg lyftstropen löst runt masten och koppla den till lyftwiren. Veva upp lyftstropen till de spridare där du skall lyfta.

Sträck wiren utan att lyfta masten.

Lossa akterstag, förstag och toppvant.

Beslå akterstag, förstag och toppvant mot masten med beslagsband.

Lyft

Var uppmärksam på om det kommer båtar som gör vågor när masten ska lyftas så att det inte blir skador kring masthåll eller mastfot eller att masten slår i kran.

Börja med att sträcka lyftwiren så att eventuell bult i mastfoten kan tas bort.

Veva upp masten ur masthålet så att den går fri från mastfot på däck varvid en till två personer håller i och styr mastfotsändan. Var uppmärksam om masten är topptung då det gäller att hålla ner mastfotändan.

Sänk ner masten genom att veva baklänges och placera den i mastvagnen. Om det är en tung mast kan du sista biten ner dra en lina från mastkranen runt masten och tillbaka till mastkranen för att kunna dra in masten över vagnen.

Återställ

Efter avslutad avmastning fäst lyftwiren mot mastkranen med lite slack i wiren och lås kåpan till vinschen.

Häng tillbaka vinschhandtaget och lyftstropen i klubbhuset och ställ tillbaka mastvagnen och de bockar som använts i mastskjulet.

I mastskjulet

Lägg in mast och bom i mastskjulet och sätt på märklappar med medlemsnummer, namn och telefonnummer.

Innan masten läggs in skall spridare och andra utstickande detaljer tas bort.

Vassa delar på masten skyddas med till exempel bubbelplast för att inte skada andra master.

476 HC Hedberg

2019-11-29